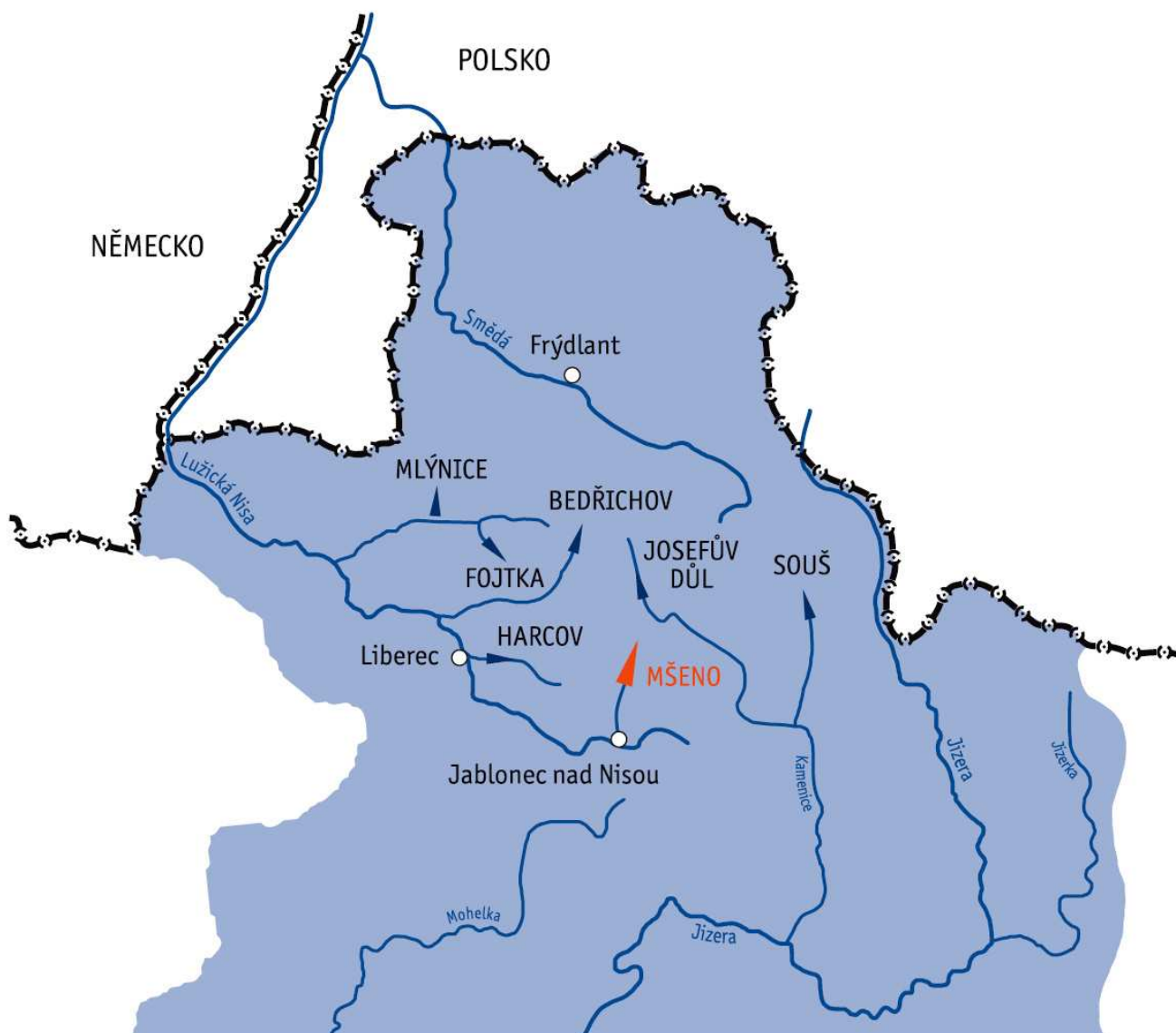

Přehrada Mšeno na Mšenském potoce v ř. km 1,500

Stručná historie výstavby vodního díla

Jizerské hory, bohaté na srážky, jsou pramenní oblastí řady vodních toků. Hustě obydlené podhůří bylo proto často postihováno povodněmi způsobujícími velké škody na majetku i lidských životech. Po katastrofální povodni v červenci roku 1897 bylo v Liberci roku 1900 ustaveno Vodní družstvo pro regulaci toků a výstavbu přehrad v povodí Zhořelecké (Lužické) Nisy s cílem prioritně vybudovat nádrže k zadržení povodní. Následně zpracoval universitní profesor a tajný rada Dr. Ing. Otto Intze z Cách generální projekt výstavby šesti vodních nádrží v povodí Lužické Nisy, jehož součástí byla také přehrada na Mšenském potoce v Jablonci nad Nisou. Stavební práce na výstavbě přehrady Mšeno proběhly v letech 1906 – 1910. Stavbu prováděla firma Franz Schön a synové z Prahy.

Rekonstrukce a modernizace vodního díla

- 1963 rekonstrukce odvodňovacího systému na pravém břehu a v údolí pod přehradou včetně výstavby osmi pozorovacích šachet na svodných drénech; instalace elektromechanických pohonů šoupátkových uzávěrů spodních výpustí
- 1978 – 1982 v souvislosti s výstavbou sídliště Mšeno byla zrušena funkce pravobřežní obvodové hráze, terén za hrází byl dorovnaný do její koruny a vyřešeno náhradní odvodnění za hrází
- 1984 vybudován nový provozní objekt s dílnou, skladovými prostory a bytem hrázného
- 1995 na odbočce z pravé spodní výpusti instalována malá vodní elektrárna
- 1999 – 2000 výstavba injekční štoly v oblasti základové spáry přehrady a zhotovení těsnicí clony převážně chemickou injektáží polyuretany k omezení průsaků zejména podkladními betony a mělkým podložím, včetně nového odvodňovacího systému v terénu pod hrází

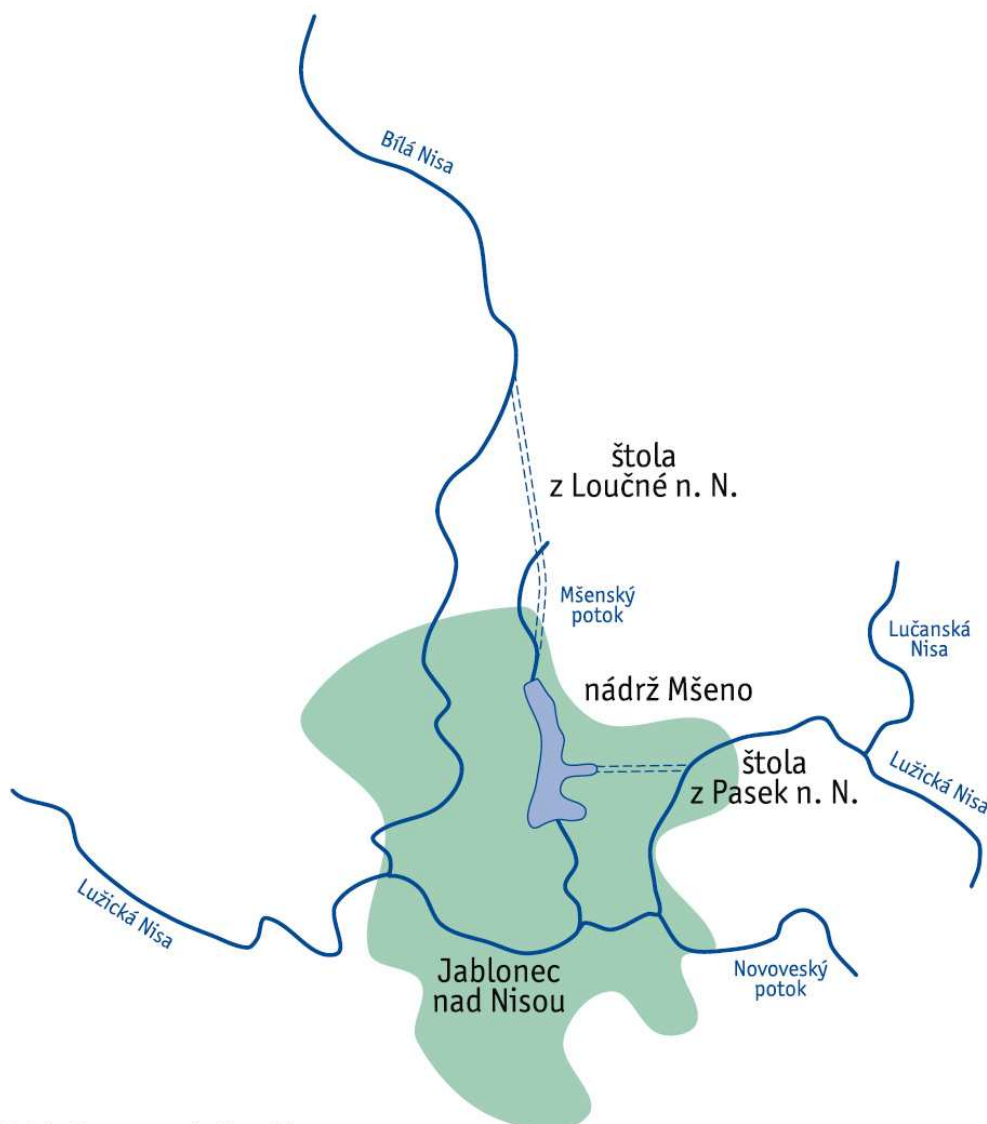
1999	výměna česlí a oprava návodních stavidlových uzávěrů spodních výpustí, oprava břehových dlažeb v prostoru celé nádrže a částečně odtěžení nánosů z nádrže
2002	dokončen monitorovací systém přehrady včetně automatického sledování všech hydrologických a meteorologických veličin
2002	instalovány elektromechanické pohony vtokových tabulových uzávěrů obou spodních výpustí
2004	oprava přemostění korunového přelivu náhradou původního novou, tvarově podobnou, železobetonovou konstrukcí
2007 – 2008	instalováno nové osvětlení koruny hráze včetně kabelových rozvodů

Účel vodního díla

- částečná ochrana území ležícího pod nádrží před velkými vodami včetně zachycování povodňových průtoků z Lužické a Bílé Nisy a jejich převádění štolami do nádrže
- akumulace vody pro odběr užitkové vody z nádrže
- zajištění minimálního zůstatkového průtoku v Mšenském potoce pod nádrží
- možnost nadlepšení průtoku při havarijním znečištění vody v toku pod nádrží
- energetické využití vypouštěné vody v malé vodní elektrárně
- rekreace, sportovní rybolov a vodní sporty

Kategorie vodního díla

Z hlediska obecné bezpečnosti je vodní dílo ve smyslu vyhlášky č.471/2001 Sb. zařazeno do II. kategorie

Schématká situace vodního díla

Základní technické parametry vodního díla

Přehradní hráz

Typ	gravitační, oblouková, Intzeho typu, zděná z lomového kamene na cementotrasovou maltu
Umístění	v údolí Mšenského potoka
Výška koruny hráze nad terénem	15,8 m
Výška koruny hráze nad základovou spárou	20 m
Šířka v koruně	4,5 m
Šířka v úrovni základů	15 m
Délka v koruně	425,5 m
Sklon návodního líce	10 : 1
Sklon vzdušního líce	10 : 5,95

Pro vypouštění vody z nádrže slouží dvě spodní výpusti o průměru 800 mm umístěné v příčných štolách, vedených tělesem hráze. Na vtoku jsou hrazeny ocelovými stavidly ovládanými z manipulačních věží přístupných z koruny přehrady. Před výtokem je každá hrazena dvojicí šoupátkových uzávěrů přístupných z manipulačních domků u paty hráze. Korunový přeliv uprostřed hráze má čtyři nehrazená pole, každé o délce 5,15 m. Vývar je společný pro spodní výpusti i korunový přeliv. poblíž návodní paty tělesa přehrady je v úrovni jejího základu 263,4 m dlouhá injekční štola o vnitřních rozměrech 1,8 x 2,1 m, ze které je možné provádět kontrolu průsakového a tlakového režimu v podloží přehrady, případně jeho dotěšňování. Průsaky z ní jsou odváděny přístupovou štolou a potrubím do koryta pod hrází.

Zemní komunikační tělesa

Při výstavbě přehrady bylo nutné provést náhradní komunikační řešení cest procházejících prostorem budoucí nádrže. Kromě úseků navazujících na komunikační síť města, bylo nutno nahradit ty, které přecházely v zátopě údolí Mšenského potoka a spojovaly místní část Mšeno a Paseky. Ty byly umístěny na dvou zemních tělesech vedených napříč údolím, které nádrž rozdělují na část jižní, střední a severní. Voda mezi jednotlivými částmi je převáděna kapacitními propustmi, které mají na vtoku pevný přeliv udržující i při velmi nízkém stavu vody v nádrži zátopy. Severní část nádrže zároveň slouží jako zdrž šterkové přepážky pro zachycování připlaveného zemního materiálu.

Převod povodňových průtoků z Lužické Nisy

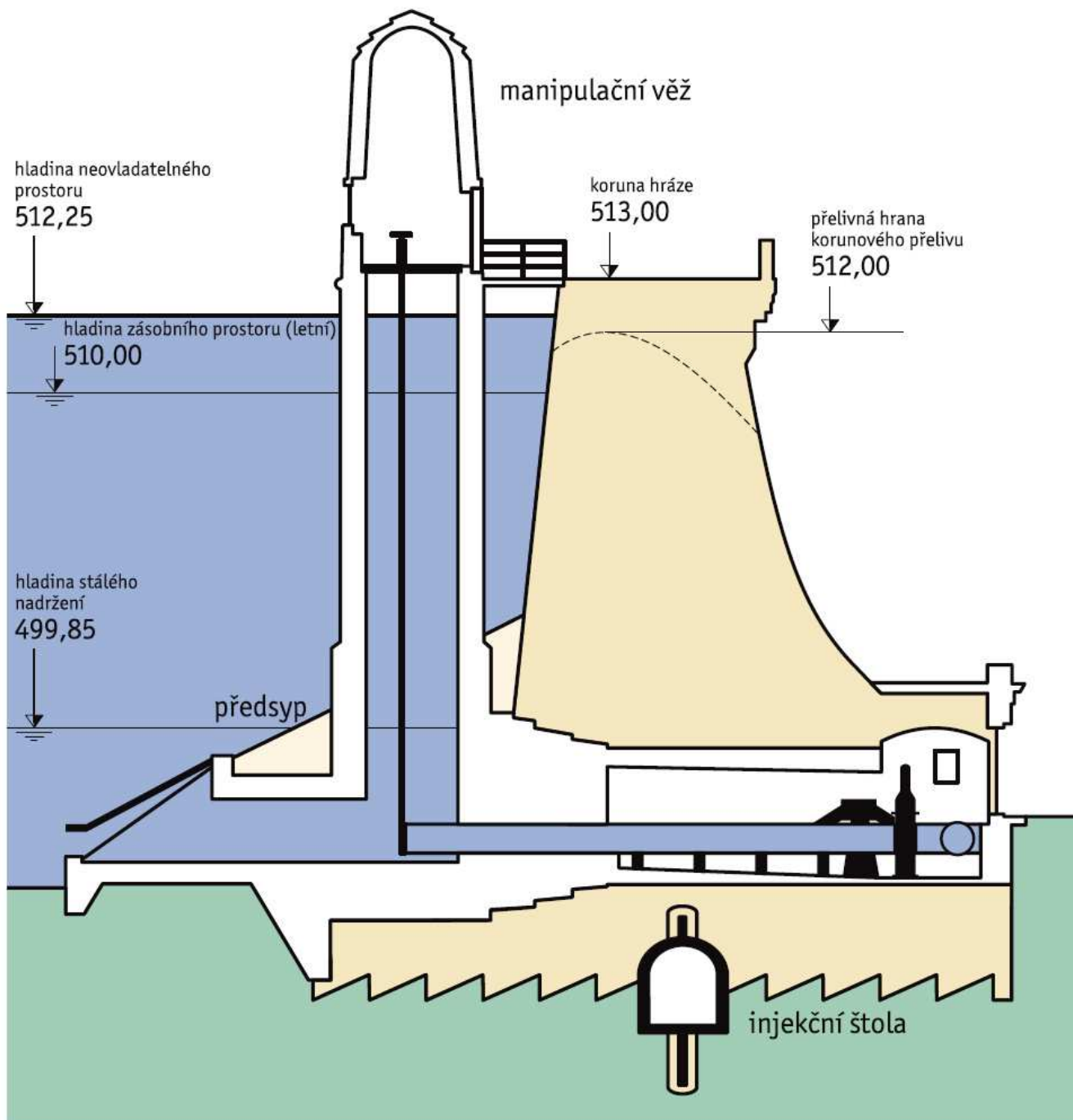
Štola pro převádění povodňových průtoků z Lužické Nisy do nádrže Mšeno začíná v prostoru rozdělovacího objektu na Lužické Nise v Pasekách. Je dlouhá 636 m a vnitřní rozměry má 2,0 x 2,0 m. Od vtokového objektu je vybudovaná v otevřeném výkopu a dále vyražena ve skále s betonovou obezdívkou. Na štolu navazuje otevřené koryto s kaskádou stupňů pro odvedení povodňového průtoku do nádrže.

Převod povodňových průtoků z Bílé Nisy

Štola pro převádění povodňových průtoků z Bílé Nisy do nádrže Mšeno začíná v prostoru rozdělovacího objektu na Bílé Nise v Loučné. Je dlouhá 1758 m a vnitřní rozměry má 2,4 x 3,1 m. V celé délce byla vyražena ve skále a opatřena betonovou obezdívkou. Na štolu navazuje upravené lichoběžníkové koryto pro odvedení povodňového průtoku do nádrže.

Malá vodní elektrárna

je umístěna na odbočce pravé spodní výpusti v jejím manipulačním domku. Pracuje s max. spádem 13 m při průtoku 12 l/s. Soustrojí se skládá z čerpadla DET 200 a asynchronního generátoru VC 160 MO4. Savka do odpadního potrubí s výtokem do vývaru. Soustrojí může dosáhnout výkonu až 11 kW.

Schématický příčný řez přehradní hrází

Základní hydrologické údaje

Mšenský potok, profil hlavní hráze

Plocha povodí	4,9 km ²
Průměrná dlouhodobá výška ročních srážek	1020 mm
Průměrný dlouhodobý roční průtok	0,09 m ³ /s
Stoletý průtok Q ₁₀₀	16 m ³ /s

Lužická Nisa – Paseky nad Nisou, profil rozdělovacího objektu

Plocha povodí	7,6 km ²
Průměrná dlouhodobá výška ročních srážek	1105 mm
Průměrný dlouhodobý roční průtok	0,169 m ³ /s
Stoletý průtok Q ₁₀₀	22,4 m ³ /s

Bílá Nisa – Loučná nad Nisou, profil rozdělovacího objektu

Plocha povodí	12,5 km ²
Průměrná dlouhodobá výška ročních srážek	1255 mm
Průměrný dlouhodobý roční průtok	0,355 m ³ /s
Stoletý průtok Q ₁₀₀	36,9 m ³ /s

Charakteristika přehradní nádrže

Prostor stálého nadržení

Kóta hladiny*	499,85 m n.m.
Objem	52,5 tis. m ³
Zatopená plocha	49,5 tis. m ²

Zásobní prostor v zimním období (1.11. – 31.3. běžného roku)

Kóta hladiny*	509,00 m n.m.
Objem	1.561,7 tis. m ³
Zatopená plocha	320,6 tis. m ²

Zásobní prostor v letním období (1.5. – 30.9. běžného roku)

Kóta hladiny*	510,00 m n.m.
Objem	1.897,2 tis. m ³
Zatopená plocha	347,8 tis. m ²

Ovladatelný ochranný prostor v zimním období (1.11. – 31.3. běžného roku)

Kóta hladiny*	512,00 m n.m.
Objem	1.073,0 tis. m ³
Zatopená plocha	391,6 tis. m ²

Ovladatelný ochranný prostor v letním období (1.5. – 30.9. běžného roku)

Kóta hladiny*	512,00 m n.m.
Objem	737,5 tis. m ³
Zatopená plocha	391,6 tis. m ²

Celkový ovladatelný ochranný objem nádrže 2.687,1 tis. m³

Neovladatelný ochranný prostor

Kóta hladiny*	512,25 m n.m.
Objem	98,7 tis. m ³
Zatopená plocha	397,8 tis. m ²

Celkový ochranný objem nádrže v zimním období 1.171,7 tis. m³

Celkový ochranný objem nádrže v letním období 836,2 tis. m³

Celkový objem nádrže 2.785,8 tis. m³

výškový systém Balt po vyrovnání = Bpv

